

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Perusopetuksen opetussuunnitelma Ruovedellä

Oppimäärän erityinen tehtävä

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on kehittää oppilaan suomen kielen toiminnallista kielitaitoa siten, että oppilas voi osallistua yhdenvertaisesti kouluyhteisön toimintaan ja siirtyä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään, kun kielitaito on riittävä.

Tuntijakoasetuksen mukaan koulun opetuskielen mukaan määräytyvän äidinkielen ja kirjallisuuden sijasta maahanmuuttajille voidaan opettaa joko kokonaan tai osittain suomen tai ruotsin kieltä erityisen maahanmuuttajille tarkoitetun oppimäärän mukaisesti. Tämän oppimäärän tehtävänä on tukea lapsen ja nuoren kasvua kieliyhteisön täysivaltaiseksi jäseneksi, jolla on kielelliset valmiudet jatko-opintoihin. Opetuksen avulla pyritään monilukutaitoon, jonka avulla oppilas osaa hakea tietoa sekä ymmärtää, tuottaa, arvioida ja analysoida erilaisia puhuttuja ja kirjoitettuja suomenkielisiä tekstejä päivittäisessä vuorovaikutuksessa, koulutyöskentelyssä ja yhteiskunnassa. Opetuksessa tuetaan kielitaidon eri osa-alueiden sekä eri tiedonalojen kielen kehittymistä.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on tukea oppilaan monikielisyyden kehittymistä sekä herättää kiinnostus ja tarjota välineitä kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Yhteistyössä kotien, oman äidinkielen opetuksen sekä muiden oppiaineiden kanssa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetus auttaa oppilasta rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään kulttuurisesti monimuotoisessa ja monimediaisessa yhteiskunnassa.

Suomen kielen oppiminen tukee kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetuksen lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ja tarpeelliset tekstilajit ja kielenkäyttötilanteet, joiden avulla kielen muotoja, merkityksiä ja käyttöä tutkitaan ja opitaan analysoimaan. Kielitaitoa kehitetään kaikilla

kielen käytön osa-alueilla, joita ovat kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen. Ymmärtämis- ja tuottamistaitojen kehittyminen nivoutuvat toisiinsa. Oppilaiden kielen osaaminen laajenee arkielämän konkreettisesta kielestä käsitteellisen ajattelun kieleen. He saavat valmiudet havaintojen ja ilmiöiden sekä oman ajattelunsa, tunteidensa ja mielipiteidensä ilmaisemiseen tilanteeseen sopivalla tavalla. Opetuksessa arvostetaan ja hyödynnetään oppilaiden osaamia kieliä.

Oppimäärän valinta ja sijoittaminen

Oppimäärän valinta perustuu oppilaan suomen kielen kielitaitoon eikä yksinomaan kieli- tai kulttuuritaustaan. Valinnasta keskustellaan huoltajien kanssa ja tarvetta arvioidaan säännöllisesti.

Kunkin oppilaan tarpeen suomi toisena kielenä -oppimäärään määrittävät oppilasta opettavat opettajat yhdessä. Oppilaan huoltaja päättää oppimääriä koskevista valinnoista. Koska opetus tulee järjestää oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti, oppimäärän valinnassa on keskeistä, että oppilas saa hänelle parhaiten soveltuvan oppimäärän mukaista opetusta. Oppilas voi opiskella suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää, jos hänen äidinkieltensä ei ole suomi, ruotsi tai saame tai hänellä on muutoin monikielinen tausta. Oppimäärän tarpeen selvittämisessä huomioidaan myös seuraavat näkökulmat:

- oppilaan suomen kielen peruskielitaidossa on puutteita jollakin tai joillakin kielitaidon osa-alueilla, jolloin oppilaan osaaminen ei anna vielä edellytyksiä yhdenvertaiseen kouluyhteisön jäsenenä toimimiseen päivittäisessä vuorovaikutuksessa ja koulutyöskentelyssä tai
- oppilaan suomen kielen taito ei anna vielä edellytyksiä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun.

Kun oppilas opiskelee suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan, hänelle opetetaan suomea tai ruotsia toisena kielenä joko

kokonaan tai osittain suomen kielen ja kirjallisuuden opetuksen sijaan. Opetusjärjestelyiden lähtökohtana ovat oppilaan oppimistarpeet ja kielenoppimisen vaihe. Mikäli oppilaan oppimääräksi on valittu suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, hänen edistymistään ja suoriutumistaan arvioidaan suhteessa tämän oppimäärän tavoitteisiin ja kriteereihin riippumatta siitä, minkä opetusryhmän yhteydessä kyseinen opetus on järjestetty. Tärkeää on, että oppilas tulee osalliseksi samoista tekstilajeista kuin luokkatasonsa muutkin oppilaat. Kesken perusopetuksen Suomeen muuttaneiden oppilaiden opetuksen tavoitteiden asettamisessa ja sisältöjen valinnassa tulee ottaa huomioon oppilaan kielitaito sekä aiemmin opitut tiedot ja taidot. Tarvittaessa laaditaan oppimissuunnitelma. Oppilaalla, jolla on vaikeuksia osallistua opetukseen tai suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada oppimisen ja koulunkäynnin tukena ryhmäkohtaisia ja oppilaskohtaisia tukitoimia opetuksen järjestäjän määrittelemän tavoin. Tiedonalojen kielen oppimista tuetaan erityisesti opetuskielen tukiopetuksen avulla.

Opetuksessa hyödynnetään tavoitteellisesti erilaisia oppimisympäristöjä, jotka tukevat kielitaidon monipuolista kehittymistä sekä koulussa että sen ulkopuolella. Oppilas voi siirtyä opiskelemaan suomen kieli ja kirjallisuus - oppimäärän mukaan, jos hänellä on riittävät edellytykset sen tavoitteiden mukaiseen opiskeluun.

Opetuksen järjestäminen Ruovedellä

Opetus toteutetaan ensisijaisesti suomen kieli ja kirjallisuus -oppiaineen yhteydessä tapahtuvana kielellisenä eriyttämisenä ja opetuskielen tukiopetuksena.

Vuosiluokat 1-2

Oppimäärän painopiste

Vuosiluokilla 1-2 opetuksen painopiste on suomen kielen perusrakenteiden ja sanaston oppimisessa, kuullun ymmärtämisessä, puhumisessa sekä luku- ja kirjoitustaidon alkeissa. Opetuksessa tuetaan myönteistä kieli-identiteettiä ja rohkaistaan oppilasta käyttämään suomea arjen vuorovaikutustilanteissa. Arviointi on sanallista, kannustavaa ja ohjaavaa ja sen tehtävänä on tukea kielellistä kehitystä sekä seurata oppimäärän tarkoituksenmukaisuutta.

Oppimäärän tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1-2 opetuksen painopiste on suomen kielen ja sen luku- ja kirjoitustaitojen perustan luomisessa sekä oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitojen kehittämässä. Opetuksen tehtävänä on herättää kiinnostusta kieleen ja ilmaisuun sekä erilaisten tekstien tuottamiseen ja tulkitsemiseen.

- Oppilas rohkaistuu käyttämään suomen kieltä arjen vuorovaikutustilanteissa.
- Oppilas kehittää kuullun ymmärtämisen ja puhumisen perustaitoja.
- Oppilas oppii lukemisen ja kirjoittamisen alkeita ja kartuttaa perussanastoa.
- Oppilas rakentaa myönteistä käsitystä itsestään kielenoppijana.

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisympäristö rakennetaan monipuoliseksi teksti- ja kieliympäristöksi. Saatavilla tulee olla paljon oppilaita

kiinnostavaa kirjallisuutta ja monimuotoisia tekstejä. Tekstejä tuotetaan yksin ja yhdessä ja niitä julkaistaan luokassa ja lähipiirissä. Kieltä tutkitaan leikinomaisesti, esimerkiksi rooli-, draama- ja teatterileikin keinoin. Opetusta eheytetään niin, että äidinkielen taitojen oppiminen nivoutuu ilmiöiden kielelliseen hahmottamiseen eri oppiaineiden yhteydessä. Koulu- tai lähikirjaston toimintaan ja erilaisiin lasten kulttuuritapahtumiin tutustuminen laajentavat oppimisympäristöä luokan ulkopuolelle. Lisäksi hyödynnetään lähiympäristön ja median kulttuurista monimuotoisuutta. Opetuksessa korostuvat kokemusten ja elämysten jakaminen sekä taitojen harjoittelu yhdessä ja yksin, myös viestintäteknologiaa hyödyntäen. Draamaa integroidaan kirjallisuuteen ja muihin oppiaineisiin, esimerkiksi musiikkiin, liikuntaan ja ympäristöoppiin.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus –oppiaineen opetuksessa toteutetaan Ruoveden kunnan kulttuurikasvatussuunnitelmaa sekä kirjastoyhteistyösuunnitelmaa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki äidinkieli ja kirjallisuus –oppiaineessa vuosiluokilla 1–2

Tavoitteena on tukea oppilaiden kielellistä kehitystä ja vuorovaikutustaitoja sekä luku- ja kirjoitustaidon oppimista yhteistyössä kotien kanssa. Kielellisiä vaikeuksia puheen, lukemisen ja kirjoittamisen alueella pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhain. Opettaja mallintaa sanojen, virkkeiden ja tekstien lukemista ja ymmärtämistä sekä kirjoittamisen tapoja. Oppilaita ohjataan käyttämään mediavälineitä monipuolisesti ja turvallisesti. Kielellisesti taitavia oppilaita ohjataan haastavampien tehtävien, materiaalien ja tekstiympäristöjen pariin. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Oppilaan oppimisen arviointi äidinkieli ja kirjallisuus –oppiaineessa vuosiluokilla 1–2

Oppimisen arviointi on sanallista, jatkuvaa ja kannustavaa. Arvioinnin tehtävänä on tukea kielellistä kehitystä ja seurata oppimäärän tarkoituksenmukaisuutta.

Yhteisen pohdinnan sekä palautteen antamisen ja saamisen avulla opettaja ohjaa niin koko opetusryhmän kuin yksittäisen oppilaan oppimista ja edistymistä. Vuosiluokilla 1–2 oppimisen arvioinnin päätehtävänä on tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla. Opettaja pyrkii saamaan kokonaiskuvan kunkin oppilaan kielellisestä kehityksen edistymisestä. Arviointiin perustuvan palautteen kautta oppilaat saavat tietoa kielitaitonsa vahvuuksista sekä edistymisestään opiskelemansa kielen oppijana. Oppilaat saavat myös monipuolisesti palautetta siitä, miten he ymmärtävät ja käyttävät kieltä, ilmaisevat itseään, osallistuvat yhteiseen keskusteluun sekä tuottavat ja tulkitsevat tekstejä. Laadukas ja kannustava palaute osaamisen eri alueilta on tärkeää. Se auttaa oppilaita huomaamaan onnistumisiaan ja edistymistään sekä motivoi suuntaamaan työskentelyään kielellisen kehityksen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointi tuottaa tietoa myös opetuksen suunnittelua varten sekä auttaa havaitsemaan mahdollisia tuen tarpeita oppilaiden kielellisessä kehityksessä.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita äidinkielen ja kirjallisuuden eri oppimäärissä ovat

- edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa, sana- ja käsitevarannon karttuminen
- edistyminen lukutaidossa sekä tekstien ymmärtämisessä ja lukemisen harrastamisessa
- edistyminen tekstin tuottamisessa, erityisesti käsin kirjoittamisen ja näppäintaitojen kehittyminen
- edistyminen kielen ja kulttuurin ymmärtämisessä, erityisesti havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä ja arjen kielenkäyttötilanteista.

Arvosanojen muodostaminen ja määrittäminen

Ruoveden paikallinen linjaus

Arviointi perustuu suomen kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteisiin sekä valtakunnallisiin arviointikriteereihin.

Arvioinnissa

- otetaan huomioon kaikki oppiaineen tavoitealueet
- yksittäisen tavoitealueen vahva osaaminen voi kompensoida heikompaa osaamista toisella tavoitealueella
- oppilaan työskentely ja kielenoppimisprosessi sisältyvät lukukausiarviointiin ja päättöarviointiin

Oppilaan osaamista arvioidaan aina suhteessa siihen oppimäärään, jota oppilas opiskelee, riippumatta siitä, tapahtuuko opetus erillisessä S2-ryhmässä tai suomen kieli ja kirjallisuus -oppiaineen yhteydessä.

Oppiaineen tavoitteet

Tavoitealue: Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Tavoitteena on, että oppilas

- Rohkaistuu harjoittamaan vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojaan erilaisissa koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa
- Vahvistaa kuuntelemisen ja kuullun ymmärtämisen taitojaan
- Oppii ilmaisemaan ajatuksiaan, tunteitaan ja mielipiteitään tilanteeseen sopivalla tavalla
- Kehittää sanallista ja kehollista ilmaisuaan sekä ilmaisurohkeuttaan.

T1 rohkaista oppilasta harjoittamaan vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja erilaisissa koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa sekä vahvistamaan kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitojaan

T1 sisältää sisältöalueen S1 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L2 ja L4.

T2 harjaannuttaa ja rohkaista oppilasta kertomaan ajatuksistaan ja tunteistaan ja keskustelemaan erilaisista aiheista sekä vahvistamaan niissä tarvittavaa sanastoa ja ilmaisua

T2 sisältää sisältöalueen S1 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L2 ja L7.

T3 kannustaa oppilasta vahvistamaan kielellistä ja kehollista ilmaisurohkeutta ja mielikuvitusta ohjaamalla oppilasta osallistumaan ja ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman keinoin

T3 sisältää sisältöalueen S1 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L2 ja L7.

Tavoitealue: Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että oppilas

- Kehittää lukutaitoaan ja innostuu lukemastaan
- Ymmärtää puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä ikä- ja kielitasonsa mukaisesti
- Käyttää tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita
- Laajentaa sana- ja käsitevarantoaan tekstien avulla
- Oppii tekemään päätelmiä tekstien sisällöstä ja arvioimaan tietoa ohjatusti.

T4 innostaa ja ohjata oppilasta lukutaidon oppimiseen ja sana- ja käsitevarannon kartuttamiseen

T4 sisältää sisältöalueen S2 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L2 ja L4.

T5 kannustaa oppilasta lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivia tekstejä ja kirjallisuutta ja keskustelemaan lukemastaan

T5 sisältää sisältöalueen S2 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L2 ja L4.

Tavoitealue: Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että oppilas

- Harjoittelee erilaisten tekstien tuottamista arjen ja koulun tarpeisiin
- Kehittää käsin kirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvuutta
- Oppii suunnittelemaan, tuottamaan ja muokkaamaan tekstejä
- Vahvistaa oikeinkirjoituksen ja kieliopillisten rakenteiden hallintaa
- Oppii antamaan ja vastaanottamaan palautetta

T6 ohjata oppilasta harjoittelemaan eri tekstilajien ja niissä tarvittavan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden tuottamista

T6 sisältää sisältöalueen S3 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L2 ja L4.

T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan käsin kirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä tekstien suunnittelun ja tuottamisen taitoja

T7 sisältää sisältöalueen S3 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L4 ja L5.

T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan oikeinkirjoituksen perusasioita

T8 sisältää sisältöalueen S3 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L4 ja L5.

Tavoitealue: Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tavoitteena on, että oppilas

- Kehittää kielitietoisuuttaan ja tunnistaa kielenkäytön tilanteista vaihtelua
- Ymmärtää kirjoitetun ja puhutun kielen eroja
- Tutustuu monipuolisesti ikäkaudelle sopivaan kirjallisuuteen ja kulttuuriin
- Oppii arvostamaan monikielisyttä ja kulttuurista monimuotoisuutta
- Eläytyy erilaisten ihmisten elämäntilanteisiin tekstien avulla.

T9 innostaa oppilasta edistämään kielitietoisuuttaan tekemällä havaintoja erilaisista puhetavoista omassa lähipiirissään sekä auttaa oppilasta huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten kielelliseen käyttäytymiseen

T9 sisältää sisältöalueen S4 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L4, L6 ja L7.

T10 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivaa kirjallisuutta ja ohjata oppilasta valitsemaan häntä itseään kiinnostavaa luettavaa sekä opastaa kirjaston käyttöön ja lastenkulttuuriin tutustumiseen

T10 sisältää sisältöalueen S4 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L2 ja L4.

T11 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvostamaan eri kieliä ja kulttuureita omassa ympäristössään ja eläytymään erilaisten ihmisten asemaan ja elämäntilanteisiin

T11 sisältää sisältöalueen S4 sekä laaja-alaisen osaamisen alueen L2.

Tavoitealue: Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

Tavoitteena on, että oppilas

- Rakentaa myönteistä käsitystä itsestään viestijänä ja kielenoppijana
- Kehittää kielitaitoaan kaikissa oppiaineissa
- Oppii koulussa tarvittavia tekstilajeja ja käsitteellistä kieltä
- Havainnoi omaa kielenoppimistaan ja arvioi edistymistään
- Harjoittelee tiedonhankintaa ja itseohjautuvaa työskentelyä.

T12 auttaa oppilasta rakentamaan myönteistä käsitystä itsestä viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana

T12 sisältää sisältöalueen S5 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L2 ja L4.

T13 ohjata oppilasta kehittämään kielitaitoaan eri oppiaineissa ja perehtymään koulussa tärkeisiin tekstilajeihin ja niiden ominaispiirteisiin

T13 sisältää sisältöalueen S5 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L2 ja L4.

T14 ohjata oppilasta havainnoimaan itseään kielenkäyttäjänä sekä arvioimaan omaa kielenoppimistaan

T14 sisältää sisältöalueen S5 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L2 ja L4.

Vuosiluokat 3–6

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on kehittää oppilaan suomen kielen toiminnallista kielitaitoa siten, että oppilas voi osallistua yhdenvertaisesti kouluyhteisön toimintaan ja siirtyä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään, kun kielitaito on riittävä.

Oppimäärän tehtävä vuosiluokilla 3–6

Vuosiluokilla 3–6 erityisenä tehtävänä on tukea suomen kielen taidon kehittymistä sekä luku- ja kirjoitustaidon ja vuorovaikutustaitojen sujuvoitumista ja monipuolistumista. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden kielitaito ja vahvuudet. Tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen yhteydessä harjaannutaan tarkastelemaan kielen piirteitä ja kirjallisuuden keinoja ja edetään laajempien tekstien lukemiseen ja lukukokemusten monipuoliseen jakamiseen.

Vuosiluokilla 3–6 tavoitteena on sujuvoittaa suomen kielen taitoa, vahvistaa luetun ja kuullun ymmärtämistä, kehittää kirjoittamista ja laajentaa sanastoa sekä käsitteellistä kieltä. Oppilasta ohjataan käyttämään monipuolisia tekstejä eri oppiaineissa. Arviointi perustuu monipuolisiin näyttöihin ja suhteutetaan suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteisiin ja valtakunnallisiin arviointikriteereihin.

Tavoitteet

- Oppilas sujuvoittaa suomen kielen perustaitojaan kaikilla kielitaidon osa-alueilla.
- Oppilas kehittää luetun ja kuullun ymmärtämistä sekä tekstien tuottamista.
- Oppilas laajentaa sanastoaan ja oppii käsitteellistä, oppiainesisältöihin liittyvää kieltä.

- Oppilas harjoittelee arvioimaan omaa kielenoppimistaan.

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena on kielellisesti virikkeinen ja yhteisöllinen oppimisympäristö, jossa oppilaiden näkemyksiä arvostetaan ja jossa on mahdollisuus tarkastella ja tuottaa tekstejä yksin ja yhdessä turvallisesti myös viestintäteknologian avulla. Opetuksessa hyödynnetään oppilaiden itse valitsemissa ja heitä kiinnostavissa kirjoissa ja muissa monimuotoisissa teksteissä sekä laajennetaan oppilaiden lukukokemuksia. Äidinkielen oppimisympäristöön kuuluu myös koulun ulkopuolinen kulttuuri- ja mediatarjonta. Työtavat valitaan niin, että ne mahdollistavat yhdessä toimimisen ja kokemusten jakamisen sekä oppiaineen sisältöalueiden luontevan integroitumisen. Opetusta eheytetään prosessinomaisen opiskelun ja projektityöskentelyn avulla. Vuorovaikutus- ja draamataitoja syvennetään erilaisten harjoitusten avulla. Draamaa ja kirjallisuuden opetusta yhdistetään muiden oppiaineiden opetukseen.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppiaineen opetuksessa toteutetaan Ruoveden kunnan kulttuurikasvatussuunnitelmaa sekä kirjastoyhteistyösuunnitelmaa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena on tukea oppilaiden kielellistä kehitystä, sujuvan luku- ja kirjoitustaidon oppimista sekä lukutaidon syvenemistä ymmärtäväksi lukemiseksi. Oppilaita tuetaan sanavarannon laajentamisessa, käsitteiden oppimisessa sekä ajatusten kielentämisessä ja vuorovaikutustaidoissa. Jokaista oppilasta kannustetaan taitotasoaan vastaavan kirjallisuuden ja muiden tekstien lukemiseen ja ohjataan luetun ymmärtämisen strategioiden käyttöön sekä sopivien opiskelustrategioiden kehittämiseen.

ja omien vahvuuksien tunnistamiseen. Oppilaiden tekstien tuottamisen taitojen sekä oikeinkirjoituksen kehittämiseksi annetaan malleja sekä yhteisöllistä ja yksilöllistä tukea. Myös kielellisesti taitavia oppilaita tuetaan lukuhaasteiden ottamisessa, itselleen soveltuvien työtapojen löytämisessä ja tavoitteiden asettamisessa. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi äidinkieli ja kirjallisuus - oppiaineessa vuosiluokilla 3–6

Arviointi

Arviointi perustuu monipuolisiin suullisiin ja kirjallisiin näyttöihin ja suhteutetaan suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteisiin sekä valtakunnallisiin arviointikriteereihin.

Arviointi ja siihen perustuva palaute on monipuolista, konkreettista ja oppimisen taitoja kehittävää. Arviointi nivotaan kiinteäksi osaksi oppimisprosessia. Arviointi perustuu monipuoliseen dokumentointiin siitä, miten oppilaiden laajenevat kielelliset taidot ja tekstien tuottaminen sekä tulkinta kehittyvät ja mitkä ovat heidän tietonsa kielestä, kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista.

Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa ja muiden työskentelyä, ilmaisua ja tuotoksia. Oppimista tukevan, monipuolisen ja erittelevän arvioinnin ja palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan, tiedoistaan ja työskentelyprosesseistaan ja he saavat välineitä niiden kehittämiseen. Oppimisen edistymisen kannalta keskeisiä ovat äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärien eri tavoitealueiden perustaidot ja niihin johtavat työskentelyprosessit ja oppimisstrategiat.

Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärän sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaiden osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain 3–6 kohdennettuihin tavoitteisiin.

Lukuvuosiarviointi 6. luokalla perustuu paikallisessa opetussuunnitelmassa kyseiselle vuosiluokalle kohdennettuihin oppiaineen opetuksen tavoitteisiin.

Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää äidinkielen ja kirjallisuuden valtakunnallisia arviointikriteereitä. Oppilas on saavuttanut äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärän tavoitteet arvosanan 5, 7, 8 tai 9 mukaisesti, kun oppilaan osaaminen vastaa pääosin kyseisen arvosanan kriteereissä kuvattua osaamisen tasoa. Arvosanojen 4, 6 ja 10 mukaisen osaamisen kokonaisarviointi muodostetaan äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärän tavoitteiden pohjalta ja suhteessa edellä mainittuihin lukuvuosiarvioinnin kriteereihin. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Työskentelyn arviointi sisältyy äidinkielen ja kirjallisuuden lukuvuosiarviointiin ja siitä muodostettavaan arvosanaan. Kriteerikuvauksissa alempien arvosanojen osaamisen kuvaukset sisältyvät ylempään arvosanan kuvauksiin.

Arvosanojen muodostaminen ja määrittäminen

Ruoveden paikallinen linjaus

Arviointi perustuu suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteisiin sekä valtakunnallisiin arviointikriteereihin.

Arvosanat 5, 7 ja 9 määräytyvät sen mukaan, missä määrin oppilaan osaaminen vastaa näille arvosanoille valtakunnallisissa kriteereissä kuvattua osaamisen tasoa.

Arvosanojen 4, 6 ja 10 mukainen osaaminen muodostetaan kokonaisarviointina oppimäärän tavoitteiden pohjalta ja suhteessa valtakunnallisiin arviointikriteereihin.

Arvioinnissa

- otetaan huomioon kaikki oppiaineen tavoitealueet

- yksittäisen tavoitealueen vahva osaaminen voi kompensoida heikompaa osaamista toisella tavoitealueella
- oppilaan työskentely ja kielenoppimisprosessi sisältyvät lukukausiarviointiin ja päättöarviointiin

Oppilaan osaamista arvioidaan aina suhteessa siihen oppimäärään, jota oppilas opiskelee, riippumatta siitä, tapahtuuko opetus erillisessä S2-ryhmässä tai suomen kieli ja kirjallisuus -oppiaineen yhteydessä.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 3–6

Oppilaan kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitojen oppiminen tapahtuu kielenkäyttötilanteissa sekä monipuolisessa työskentelyssä kielen avulla. Sisällöt valitaan siten, että oppilas voi laajentaa omaan kieleen, kirjallisuuteen ja muuhun kulttuuriin liittyvää osaamistaan monipuolisesti. Sisällöt tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät sekä oppilaiden kokemuksia että paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille.

Oppiaineen tavoitteet

Tavoitealue: Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Tavoitteena on, että oppilas

- Rohkaistuu harjoittamaan vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojaan erilaisissa koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa
- Vahvistaa kuuntelemisen ja kuullun ymmärtämisen taitojaan
- Oppii ilmaisemaan ajatuksiaan, tunteitaan ja mielipiteitään tilanteeseen sopivalla tavalla
- Kehittää sanallista ja kehollista ilmaisuaan sekä ilmaisurohkeuttaan.

T1 ohjata oppilasta vahvistamaan ilmaisuvarantoaan ja taitoaan ilmaista mielipiteensä ja toimia rakentavasti koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa

T1 sisältää sisältöalueen S1 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L2 ja L4.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnissa

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas osallistuu vuorovaikutustilanteisiin yleensä kuuntelemalla.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas ilmaisee mielipiteitään vastaamalla kysymyksiin.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osallistuu erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin. Oppilas ilmaisee omia ajatuksiaan ja mielipiteitään.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas osallistuu aloitteellisesti erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin, ilmaisee ajatuksiaan ja perustelee mielipiteitään.

T2 innostaa oppilasta vahvistamaan kasvokkaisen vuorovaikutuksen, opetuspuheen ja kuultujen tekstien kuuntelu- ja ymmärtämistaitojaan

T2 sisältää sisältöalueen S1 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L2 ja L4.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnissa

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas ei osallistu puhumalla vuorovaikutukseen, mutta ymmärtää selkeästi havainnollistettua puhetta.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas osallistuu puhumalla vuorovaikutukseen. Oppilas ymmärtää opetuspuhetta ja muita puhuttuja tekstejä vaihtelevasti.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osallistuu puhumalla kasvokkaisissa vuorovaikutustilanteissa tarkoituksenmukaisesti. Oppilas ymmärtää pääosan opetuspuheesta ja muusta kuulemastaan.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas osallistuu puhumalla kasvokkaisissa vuorovaikutustilanteissa rakentavasti. Oppilas erottaa olennaiset asiat opetuspuheesta ja muusta kuulemastaan.

T3 ohjata oppilasta ilmaisemaan itseään monipuolisesti sanallisia ja ei-sanallisia ilmaisukeinoja käyttäen sekä käyttämään luovuuttaan ja ottamaan huomioon myös muut osallistujat

T3 sisältää sisältöalueen S1 sekä laaja-alaisen osaamisen alueen L2.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnissa

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas ilmaisee itseään sanallisesti erilaisissa arkitilanteissa. Oppilas täydentää suullista ilmaisuaan kehollisesti.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas osallistuu keskusteluun itselleen läheisistä aiheista. Oppilas ilmaisee itseään ymmärrettävästi.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas käyttää erilaisia sanallisia ilmaisun keinoja ja ottaa huomioon puhekuppaninsa. Oppilas pitää valmistellun puhe-esityksen itselleen läheisestä aiheesta.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas ilmaisee itseään tarkoituksenmukaisesti erilaisia sanallisia ilmaisukeinoja käyttäen. Oppilas pitää valmistellun ja sisällöltään monipuolisen puhe-esityksen.

Tavoitealue: Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että oppilas

- Kehittää lukutaitoaan ja innostuu lukemastaan
- Ymmärtää puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä ikä- ja kielitasonsa mukaisesti
- Käyttää tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita
- Laajentaa sana- ja käsitevarantoaan tekstien avulla
- Oppii tekemään päätelmiä tekstien sisällöstä ja arvioimaan tietoa ohjatusti.

T4 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tietoaan tekstilajeista tekstien erittelemisessä ja tiedon luotettavuuden arvioinnissa itsenäisesti ja ryhmässä

T4 sisältää sisältöalueen S2 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L4.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnissa

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas harjoittelee lukemisen sujuvoittamista. Oppilas tunnistaa keskeisimpiä tekstilajeja.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas lukee tekstejä pääosin sujuvasti. Oppilas tunnistaa kertomuksen, tietotekstin ja arvioivan tekstin. Oppilas harjoittelee käyttämään tietoa tekstilajipiirteistä tekstien tulkinnassa ja luotettavuuden arvioinnissa.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas lukee sujuvasti erilajisia tekstejä. Oppilas käyttää tietoa tekstilajipiirteistä tekstien tulkinnassa ja luotettavuuden arvioinnissa.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas lukee monipuolisesti erilajisia tekstejä. Oppilas erittelee tekstejä niiden sisällön, rakenteen ja kielellisten piirteiden perusteella sekä arvioi tekstin luotettavuutta.

T5 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita käyttäen

T5 sisältää sisältöalueen S2 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L2 ja L4.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnissa

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas lukee ja ymmärtää yksinkertaisia, kieleltään konkreettisia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä.

	Oppilas hyödyntää vain vähän luku- ja ymmärtämisstrategioita.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas ymmärtää puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä pääosin ja hahmottaa tekstin kokonaisuuden. Oppilas harjoittelee tekstin tulkintaa edistäviä luku- ja ymmärtämisstrategioita.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä erilaisissa kielenkäyttötilanteissa. Oppilas käyttää jossain määrin tekstin tulkintaa edistäviä luku- ja ymmärtämisstrategioita.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas tekee itsenäisesti havaintoja ja päätelmiä puhutuista ja kirjoitetuista teksteistä. Oppilas käyttää tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita.

T6 ohjata oppilasta päättelevään tekstien tulkintaan sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan

T6 sisältää sisältöalueen S2 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L2 ja L4.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan lukuvuosiarviointissa

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas hahmottaa tekstin irrallisesti toisiinsa liittymättöminä osina. Oppilaan sana- ja käsitevaranto on vähäinen.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas hahmottaa tekstin kokonaisuuden. Oppilas hyödyntää tekstejä sana- ja käsitevarantonsa laajentamisessa.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas hallitsee riittävän sana- ja käsitevarannon voidakseen tehdä päätelmiä lukemastaan.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilaan sana- ja käsitevaranto mahdollistaa itsenäisen ja oivaltavan tekstien tulkinnan.

Tavoitealue: Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että oppilas

- Harjoittelee erilaisten tekstien tuottamista arjen ja koulun tarpeisiin
- Kehittää käsin kirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvuutta
- Oppii suunnittelemaan, tuottamaan ja muokkaamaan tekstejä
- Vahvistaa oikeinkirjoituksen ja kieliopillisten rakenteiden hallintaa
- Oppii antamaan ja vastaanottamaan palautetta

T7 innostaa oppilasta edistämään käsinkirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja tuottamaan arjessa ja koulussa tarvittavia monimuotoisia tekstejä yksin ja ryhmässä

T7 sisältää sisältöalueen S3 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L4 ja L5.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnissa

Arvosana

Osaamisen kuvaus

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas kirjoittaa rakenteeltaan, kieleltään ja sisällöltään suppeita ja yksinkertaisia tekstejä. Oppilaan käsin tai näppäimistöllä kirjoittamisen taitojen vähäisyys voi hidastaa tekstien tuottamista.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas kirjoittaa tekstilajiltaan tunnistettavia kertovia, kuvaavia ja kantaa ottavia tekstejä. Oppilaan käsin tai näppäimistöllä kirjoittamisen taidot voivat hidastaa tekstien tuottamista.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas kirjoittaa yhtenäisiä kertovia, kuvaavia ja kantaa ottavia tekstejä. Oppilaan käsin tai näppäimistöllä kirjoittamisen taidot ovat riittävät tekstien tuottamiseen.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas kirjoittaa itsenäisesti yhtenäisiä kertovia, kuvaavia ja kantaa ottavia tekstejä. Oppilas kirjoittaa tekstejä käsin tai näppäimistöllä sujuvasti.

T8 auttaa oppilasta syventämään taitoaan suunnitella ja tuottaa tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä käyttämään monipuolisesti niissä tarvittavaa sanastoa ja kieliopillisia rakenteita

T8 sisältää sisältöalueen S3 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L2 ja L4.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnissa

Arvosana

Osaamisen kuvaus

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas kirjoittaa tekstejä tutuista aihepiireistä. Teksti voi olla verrattain hankalasti luettavaa ja sanastoltaan hyvin rajallista.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas kirjoittaa ymmärrettäviä tekstejä kieliopillisista puutteista huolimatta. Sanasto voi olla vielä suppeaa. Kirjoitetun kielen normien noudattaminen on vaihtelevaa.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas kirjoittaa kokonaisia tekstejä ja kiinnittää huomiota sanavalintoihin. Kieliopillisissa rakenteissa voi olla horjuvuutta. Oppilas noudattaa pääpiirteissään kirjoitetun kielen normeja.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas kirjoittaa sisällöllisesti ja kielellisesti monipuolisia tekstejä. Kieliopilliset rakenteet ovat pääsääntöisesti oikein. Kirjoitetun kielen normien noudattaminen on vakiintunutta.

T9 ohjata oppilasta tarkastelemaan ja arvioimaan omia tekstejään sekä kehittämään taitoa antaa ja vastaanottaa palautetta

T9 sisältää sisältöalueen S3 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L2 ja L4.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan lukuvuosiarviointissa

Arvosana

Osaamisen kuvaus

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5 Oppilas ottaa vastaan palautetta teksteistään.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas tarkastelee ohjatusti tekstejään palautteen perusteella. Oppilas antaa vähäistä palautetta muille.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas arvioi tekstejään palautteen perusteella. Oppilas antaa palautetta muille.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas arvioi ja muokkaa tekstejään palautteen perusteella. Oppilas ottaa vastaan ja antaa rakentavaa palautetta muille.

Tavoitealue: Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tavoitteena on, että oppilas

- Kehittää kielitietoisuuttaan ja tunnistaa kielenkäytön tilanteista vaihtelua
- Ymmärtää kirjoitetun ja puhutun kielen eroja
- Tutustuu monipuolisesti ikäkaudelle sopivaan kirjallisuuteen ja kulttuuriin
- Oppii arvostamaan monikielisyyttä ja kulttuurista monimuotoisuutta
- Eläytyy erilaisten ihmisten elämäntilanteisiin tekstien avulla.

T10 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan ja havainnoimaan kielenkäytön tilanteista vaihtelua, eri kielten piirteitä ja puhutun ja kirjoitetun suomen säännönmukaisuuksia

T10 sisältää sisältöalueen S4 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L2 ja L4.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnissa

Arvosana

Osaamisen kuvaus

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas tunnistaa, että kirjoitettu ja puhuttu kieli ovat erilaisia.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas tunnistaa kirjoitetun ja puhutun kielen eroja. Oppilas hahmottaa joitakin keskeisiä kielen rakenteita ja säännönmukaisuuksia.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas tunnistaa kielen rakenteita ja säännönmukaisuuksia sekä tapoja luoda merkityksiä. Oppilas kuvailee kielen tilanteista vaihtelua.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas ymmärtää kielen rakenteita ja säännönmukaisuuksia sekä niiden käyttöä. Oppilas ymmärtää kielellisten valintojen vaikutuksen vuorovaikutuksessa.

T11 innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuteen ja kulttuuriin ja kannustaa lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön

T11 sisältää sisältöalueen S4 sekä laaja-alaisen osaamisen alueen L2.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnissa

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas lukee lyhyitä tekstejä. Oppilas osallistuu luetun käsittelyyn kuuntelemalla.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas lukee lasten- ja nuortenkirjoja. Oppilas osallistuu luetun käsittelyyn keskustelemalla.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas lukee lasten- ja nuortenkirjoja. Oppilas keskustelee ja kirjoittaa lukukokemuksestaan ja kokemuksistaan lasten- ja nuortenkulttuurista.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas lukee monipuolisesti lasten- ja nuortenkirjoja. Oppilas tarkastelee lukemaansa eri näkökulmista.

T12 ohjata oppilasta havainnoimaan koulun ja muun ympäristön kulttuurista monimuotoisuutta sekä tukea oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä ja rohkaista hyödyntämään ja kehittämään omaa kielirepertuaaria

T12 sisältää sisältöalueen S4 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L2 ja L4.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnissa

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas nimeää joitakin piirteitä omasta monikielisyydestään ja kulttuurisesta moninaisuudesta.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas nimeää joitakin piirteitä lähiympäristönsä monikielisyydestä ja kulttuurisesta moninaisuudesta.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas kuvailee omaa ja lähiympäristönsä monikielisyyttä sekä kulttuurista monimuotoisuutta.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas kuvailee monikielisyyden sekä kulttuurisen monimuotoisuuden merkitystä. Oppilas vertailee

---

eri kielten ja kulttuuristen piirteiden yhtäläisyyksiä ja eroja.

Tavoitealue: Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

Tavoitteena on, että oppilas

- Rakentaa myönteistä käsitystä itsestään viestijänä ja kielenoppijana
- Kehittää kielitaitoaan kaikissa oppiaineissa
- Oppii koulussa tarvittavia tekstilajeja ja käsitteellistä kieltä
- Havainnoi omaa kielenoppimistaan ja arvioi edistymistään
- Harjoittelee tiedonhankintaa ja itseohjautuvaa työskentelyä.

T13 innostaa oppilasta vahvistamaan myönteistä käsitystä itsestään kielenkäyttäjänä ja kielenoppijana sekä asettamaan oppimistavoitteita

T3 sisältää sisältöalueen S5 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L2 ja L7.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnissa

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas tekee havaintoja kielenoppimisestaan ja omista oppimisen tavoistaan.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas osaa ohjatusti asettaa itselleen oppimistavoitteita.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan kielenoppijana ja kielen käyttäjänä sekä asettaa itselleen oppimistavoitteita.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas asettaa itselleen haasteellisia oppimistavoitteita ja edistää yhteistä oppimista.
--------------------------------	---

T14 ohjata oppilasta havaitsemaan, miten kieltä käytetään eri oppiaineissa

T14 sisältää sisältöalueen S5 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L4 ja L7.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnissa

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas käsittelee eri oppiaineiden aiheita arkikielellä.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas ymmärtää pääasiat eri oppiaineiden teksteistä ja sen, millaisista osista tekstit rakentuvat.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas ymmärtää ikätasonsa mukaista oppiaineiden kieltä vuorovaikutuksessa muiden kanssa.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas ymmärtää itsenäisesti lukemalla eri oppiaineiden tekstejä. Oppilas kuvailee, millaisista osista tekstit rakentuvat.

T15 kannustaa oppilasta kehittämään tietojaan ja kielellisiä keinojaan itseohjautuvaan työskentelyyn, tiedonhakuun ja tiedon jäsentämiseen itsenäisesti ja ryhmässä

T15 sisältää sisältöalueen S5 sekä laaja-alaisen oppimisen alueet L1, L6 ja L7.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnissa

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas etsii yksittäisiä tietoja annetuista lähteistä. Oppilas osallistuu yhteiseen työskentelyyn kuuntelemalla. Oppilas tietää, että kaikki tieto ei ole luotettavaa.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas etsii tietoa tutuista tai annetuista lähteistä, mutta käsittelee tietoa toistaen. Oppilas osallistuu yhteiseen työskentelyyn. Oppilas tietää luotettavia lähteitä.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas käyttää lähdetietoa kopioimatta sitä suoraan. Oppilas edistää yhteistä työskentelyä. Oppilas tekee havaintoja lähteiden luotettavuudesta.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas tuottaa hankkimansa lähdetiedon pohjalta jäsennellyn suullisen tai kirjallisen tekstin itsenäisesti. Oppilas valitsee ohjatusti tilanteeseen ja aiheeseen sopivan tavan hankkia tietoa. Oppilas edistää tavoitteellisesti yhteistä työskentelyä. Oppilas arvioi lähteiden luotettavuutta.

Vuosiluokat 7–9

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on kehittää oppilaan suomen kielen toiminnallista kielitaitoa siten, että oppilas voi osallistua yhdenvertaisesti kouluyhteisön toimintaan ja siirtyä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään, kun kielitaito on riittävä.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 7–9

Vuosiluokilla 7–9 opetuksen erityisenä tehtävänä on vakiinnuttaa ja monipuolistaa suomen kielen taitoa, oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitoja ja monilukutaitoa. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden kielitaito ja vahvuudet. Oppilaiden kielitietoutta, tekstimaailmaa ja kulttuurintuntemusta laajennetaan. Kehitetään kielellisiä valmiuksia jatko-opintoja, yhteiskuntaa ja työelämää varten. Kirjallisuuden opetuksessa kannustetaan monipuoliseen, elämykselliseen ja erittelevään lukemiseen.

Äidinkielen ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7–9

Tavoitteena on rakentaa yhteisöllinen ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä edistävä oppimisympäristö, joka tarjoaa runsaasti kielellisiä virikkeitä sekä mahdollisuuksia etsiä, käyttää ja tuottaa tietoa laajoistakin tekstikokonaisuuksista myös monimediaisissa ympäristöissä. Äidinkielen oppimisympäristöön kuuluu myös koulun ulkopuolinen kulttuuri- ja mediatarjonta. Työtavat valitaan niin, että luetun ymmärtämisen strategioiden hallinta vahvistuu ja tekstin tuottamisen prosessit sujuvoituvat. Tekstejä tuotetaan yksin ja yhdessä myös viestintäteknologiaa hyödyntäen. Opetusta eheytetään prosessi- ja projektityöskentelyn avulla ja valitaan työtavat niin, että oppiaineen sisältöalueet integroituvat luontevasti toisiinsa. Draamaa integroidaan eri sisältöalueiden, erityisesti kirjallisuuden, ja muiden oppiaineiden opetukseen. Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus integroituu luontevasti esimerkiksi vieraiden kielten, historian, maantiedon ja kuvataiteen

opetukseen. Jokaisen oppilaan viestijäkuvaa vahvistetaan vuorovaikutusharjoituksin.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus –oppiaineen opetuksessa toteutetaan Ruoveden kunnan kulttuurikasvatussuunnitelmaa sekä kirjastoyhteistyösuunnitelmaa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki äidinkieli ja kirjallisuus –oppiaineessa vuosiluokilla 7–9

Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden koulussa ja koulun ulkopuolella tapahtuvaa oppimista auttamalla häntä löytämään ja käyttämään itselleen sopivia opiskelustrategioita sekä tunnistamaan omia vahvuuksiaan. Oppilaita ohjataan löytämään ja valitsemaan itseään kiinnostavaa ja omalle lukutaidolle ja -tavalle soveltuvia tekstejä monimuotoisten tekstien joukosta ja kannustetaan kirjallisuuden ja muiden tekstien omaehtoiseen lukemiseen. Oppilaita ohjataan myös turvalliseen ja vastuulliseen mediaympäristössä toimimiseen. Vuorovaikutustaitojen ja tekstien tuottamistaitojen kehittämiseksi annetaan yksilöllistä ohjausta ja palautetta. Oppilaat saavat ohjausta ja tukea mahdollisissa kielellisissä oppimisvaikeuksissa, käsitteiden oppimisessa ja ajatusten kielentämisessä. Myös kielellisesti lahjakkaita tuetaan esimerkiksi lukuhaasteiden ottamisessa ja itselleen soveltuvien työtapojen löytämisessä ja tavoitteiden asettamisessa. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi äidinkieli ja kirjallisuus –oppiaineessa vuosiluokilla 7–9

Vuosiluokilla 7–9 oppilaan oppimisen arviointi on monipuolista, ohjaavaa ja kannustavaa. Kannustava ja rakentava palaute tukee oppilaiden motivaation rakentumista ja kielellisten valmiuksien kehittymistä sekä auttaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa. Oppilaille annetaan

säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa tavoitteisiin. Arviointi nivotaan kiinteäksi osaksi oppimisprosessia. Oppimista tukevan ja erittelevän palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan, tiedoistaan ja työskentelyprosesseistaan ja annetaan välineitä niiden kehittämiseen. Vuosiluokilla 7–9 opetuksen kaikki tavoitealueet ovat oppilaiden oppimisen arvioinnissa yhtä tärkeitä. Niiden arviointi perustuu monipuolisiin suullisiin ja kirjallisiin näyttöihin sekä opettajan havaintoihin erilaisissa oppimistilanteissa. Oppilailla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Itsearviointitaitoja ja vertaispalautteen antamisen ja vastaanottamisen taitoja kehitetään osana formatiivista arviointia.

Päätösarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppilaan äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena vuosiluokilla 7, 8 tai 9 paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetyn ja kuvatun tuntijaon mukaisesti. Päätösarviointi kuvaa sitä, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärän tavoitteet. Päätösarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt äidinkielen ja kirjallisuuden tavoitteet ja niihin liittyvät päätösarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle 7, 8 tai 9 yksittäinen tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Päätösarvosana on äidinkielen ja kirjallisuuden tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu kokonaisarviointi. Oppilas on saavuttanut oppimäärän tavoitteet arvosanan 5, 7, 8 tai 9 mukaisesti, kun oppilaan osaaminen vastaa pääosin kyseisen arvosanan kriteereissä kuvattua osaamisen tasoa. Arvosanojen 4, 6 ja 10 mukaisen osaamisen kokonaisarviointi muodostetaan äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärän tavoitteiden pohjalta ja suhteessa edellä mainittuihin päätösarvioinnin kriteereihin. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Työskentelyn arviointi sisältyy äidinkielen ja kirjallisuuden päätösarviointiin ja siitä muodostettavaan päätösarvosanaan.

Kriteerikuvauksissa alempien arvosanojen osaamisen kuvaukset sisältyvät ylempään arvosanan kuvauksiin.

Ruoveden paikallinen linjaus

Arviointi perustuu suomi toisena kielenä ja kirjallisuus--oppimäärän tavoitteisiin sekä valtakunnallisiin arviointikriteereihin.

Arvosanat 5, 7 ja 9 määräytyvät sen mukaan, missä määrin oppilaan osaaminen vastaa näille arvosanoille valtakunnallisissa kriteereissä kuvattua osaamisen tasoa.

Arvosanojen 4, 6 ja 10 mukainen osaaminen muodostetaan kokonaisarviointina oppimäärän tavoitteiden pohjalta ja suhteessa valtakunnallisiin arviointikriteereihin.

Arvioinnissa

- otetaan huomioon kaikki oppiaineen tavoitealueet
- yksittäisen tavoitealueen vahva osaaminen voi kompensoida heikompaa osaamista toisella tavoitealueella
- oppilaan työskentely ja kielenoppimisprosessi sisältyvät lukukausiarviointiin ja päättöarviointiin

Oppilaan osaamista arvioidaan aina suhteessa siihen oppimäärään, jota oppilas opiskelee, riippumatta siitä, tapahtuuko opetus erillisessä S2-ryhmässä tai suomen kieli ja kirjallisuus—oppiaineen yhteydessä.

Oppiaineen tavoitteet

Tavoitealue: Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Tavoitteena on, että oppilas

- Rohkaistuu harjoittamaan vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojaan erilaisissa koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa

- Vahvistaa kuuntelemisen ja kuullun ymmärtämisen taitojaan
- Oppii ilmaisemaan ajatuksiaan, tunteitaan ja mielipiteitään tilanteeseen sopivalla tavalla
- Kehittää sanallista ja kehollista ilmaisuaan sekä ilmaisurohkeuttaan.

T1 rohkaista oppilasta kehittämään taitoaan toimia tavoitteellisesti, eettisesti ja vuorovaikutussuhdetta rakentaen koulun ja yhteiskunnan vuorovaikutustilanteissa

T1 sisältää sisältöalueen S1 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L2 ja L4.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän päättöarvioinnin kriteerit oppimäärän päättyessä

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas osallistuu ennakoitaviin koulun vuorovaikutustilanteisiin aktiivisesti kuuntelemalla.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas osallistuu suullisesti ja rakentavalla tavalla koulun vuorovaikutustilanteisiin.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas edistää omalla toiminnallaan vuorovaikutuksen onnistumista.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas toimii vuorovaikutustilanteissa aloitteellisesti ja sovittaa puhettaan tilanteen mukaan.

T2 ohjata oppilasta syventämään muodollisten puhetilanteiden, opetuspuheen ja median puhuttujen tekstien ymmärtämistaitoja

T2 sisältää sisältöalueen S1 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L2, L4 ja L5.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän päättöarvioinnin kriteerit oppimäärän päättyessä

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas ymmärtää selkeästi havainnollistettuja puhuttuja arkikielisiä tekstejä.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas ymmärtää puhuttuja arkikielisiä tekstejä ja selvittää niiden merkityksiä yhdessä muiden kanssa.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas ymmärtää pääkohdat opetuspuheesta ja tuttuja aiheita käsittelevistä median puhutuista teksteistä.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas erottaa olennaiset asiat opetuspuheesta ja median puhutuista teksteistä sekä arvioi kuulemaansa. Oppilas pystyy vastaanottamaan tietoa muodollisissa puhetilanteissa.

T3 kannustaa oppilasta kehittämään esiintymistaitojaan ja taitoaan ilmaista itseään erilaisissa tilanteissa tavoitteellisesti ja erilaisia ilmaisukeinoja hyödyntäen

T3 sisältää sisältöalueen S1 sekä laaja-alaisen osaamisen alueen L2.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän päättöarvioinnin kriteerit oppimäärän päättyessä

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas ilmaisee itseään erilaisissa arkisissa tilanteissa tai kertoo jostakin omakohtaisesta aiheesta kielitaitonsa mahdollistamalla tavalla.

	Oppilas täydentää kielitaitonsa rajoitteita muilla ilmaisun keinoilla.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas valmistee ja pitää puheenvuoron tai puhe-esityksen itselleen läheisestä aiheesta. Oppilas ilmaisee itseään ymmärrettävästi.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas valmistee ja pitää selkeän esityksen aiheesta, joka vaatii tiedonhankintaa. Oppilas ilmaisee itseään tilanteeseen sopivalla tavalla.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas valmistee ja pitää koherentin, sisällöltään monipuolisen ja havainnollisen esityksen. Oppilas ilmaisee itseään tavoitteellisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Tavoitealue: Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että oppilas

- Kehittää lukutaitoaan ja innostuu lukemastaan
- Ymmärtää puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä ikä- ja kielitasonsa mukaisesti
- Käyttää tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita
- Laajentaa sana- ja käsitevarantoaan tekstien avulla
- Oppii tekemään päätelmiä tekstien sisällöstä ja arvioimaan tietoa ohjatusti.

T4 ohjata oppilasta hyödyntämään tekstilajitietoutta tekstien tulkinnessa, laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan, käyttämään tehokkaasti lukustrategioita ja päättelemään tekstin merkityksiä tekstuaalisten, sanastollisten ja kieliopillisten vihjeiden perusteella

T4 sisältää sisältöalueen S2 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L2 ja L4.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän päättöarvioinnin kriteerit oppimäärän päättyessä

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas ymmärtää, miksi tekstit eroavat toisistaan. Oppilas tunnistaa joitakin piirteitä tavallisimmista tekstilajeista. Oppilas ymmärtää tekstin sisältöä puutteellisesti.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas tunnistaa tavallisimpia tekstilajeja. Oppilas ymmärtää tuttuja aihepiirejä käsitteleviä tekstejä ja hahmottaa tekstin kokonaisuuden. Oppilas selvittää avainsanat ymmärtääkseen tekstin pääajatuksen. Oppilas hyödyntää tekstejä sana- ja käsitevarantonsa laajentamisessa.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas tunnistaa eri tekstilajien rakennetta ja kielellisiä piirteitä. Oppilas laajentaa aktiivisesti sana- ja käsitevarantoaan lukemalla erilaisia tekstejä. Oppilas käyttää tarkoituksenmukaisia strategioita tekstien tulkinnassa.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas erittelee eri tekstilajien rakennetta ja kielellisiä piirteitä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen. Oppilas kehittää sana- ja käsitevarantoaan siten, että se riittää itsenäiseen tekstien tulkintaan ja arviointiin.

T5 ohjata oppilasta kriittiseen tekstien tulkintaan itsenäisesti ja ryhmässä

T5 sisältää sisältöalueen S2 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L2 ja L4.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän päättöarvioinnin kriteerit oppimäärän päättyessä

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas lukee ja ymmärtää yksinkertaisia, kieleltään konkreettisia tekstejä tutuissa tilanteissa. Oppilas esittää niistä kysymyksiä ja mielipiteitä yhdessä muiden kanssa ja itsenäisesti.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas lukee ja ymmärtää ikäkauden mukaisia, myös abstrakteja tekstejä. Oppilas tekee teksteistä päätelmiä ja esittää niiden sisällöstä perusteltuja mielipiteitä.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas käyttää tekstien tulkinnan taitoaan oppimisen resurssina. Oppilas arvioi tekstejä ja tekee tekstistä päätelmiä ja kriittisiä kysymyksiä. Oppilas ymmärtää, että muut tekstit vaikuttavat tekstin tulkintaan.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas arvioi tekstien vaikutuskeinoja. Oppilas havainnoi tekstien sellaisia merkityksiä, joita ei sanota suoraan, kuten tekstin ajatuskulkua, asenteita ja näkökulmia. Oppilas tulkitsee, miten muut tekstit vaikuttavat tekstin merkityksiin.

Tavoitealue: Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että oppilas

- Harjoittelee erilaisten tekstien tuottamista arjen ja koulun tarpeisiin
- Kehittää käsin kirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvuutta
- Oppii suunnittelemaan, tuottamaan ja muokkaamaan tekstejä
- Vahvistaa oikeinkirjoituksen ja kieliopillisten rakenteiden hallintaa
- Oppii antamaan ja vastaanottamaan palautetta

T6 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoa suunnitella, tuottaa ja muokata tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä hyödyntämään eri tekstilajeja omien tekstien malleina ja lähteinä

T6 sisältää sisältöalueen S3 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L2 ja L4.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus –oppimäärän päättöarvioinnin kriteerit oppimäärän päättyessä

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas tuottaa rakenteeltaan, kieleltään ja sisällöltään yksinkertaisia ja konkreettisia tekstejä itselleen tutuista aiheista.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas suunnittelee ja tuottaa tekstejä eri aihepiireistä mallien avulla itsenäisesti ja yhdessä muiden kanssa. Oppilas ottaa vastaan palautetta teksteistään. Oppilas tuottaa tekstilajiltaan tunnistettavia tekstejä, mutta tekstilajipiirteiden hyödyntäminen on rajallista.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas suunnittelee, tuottaa ja muokkaa tekstejä, joissa käytetään eri tekstilajien piirteitä tarkoituksenmukaisesti.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas tuottaa itsenäisesti tekstejä, joissa käytetään eri tekstilajien piirteitä monipuolisesti. Oppilas käyttää myös muita tekstejä omien tekstien lähteinä.

T7 auttaa oppilasta vakiinnuttamaan kirjoitetun yleiskielen normien ja eri tekstilajeissa tarvittavan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden hallintaa

T7 sisältää sisältöalueen S3 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L2 ja L3.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän päättöarvioinnin kriteerit oppimäärän päättyessä

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas kirjoittaa tekstejä tutuista aihepiireistä. Teksti voi olla epäkoherenttia, verrattain hankalasti luettavaa ja sanastoltaan hyvin rajallista. Oppilas osaa kirjoittaa käsin ja tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas kirjoittaa ymmärrettäviä tekstejä kieliopillisista puutteista huolimatta. Sanasto voi olla vielä suppeaa. Kirjoitetun kielen normien noudattaminen on horjuvaa.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas kirjoittaa koherentteja tekstejä ja käyttää niissä tarkoituksenmukaista sanastoa ja rakenteita. Kirjoitetun kielen normien noudattaminen on melko vakiintunutta. Oppilas osaa kirjoittaa sujuvasti käsin ja tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas kirjoittaa sisällöllisesti ja kielellisesti monipuolisia tekstejä. Kirjoitetun kielen normien noudattaminen on vakiintunutta.

Tavoitealue: Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tavoitteena on, että oppilas

- Kehittää kielitietoisuuttaan ja tunnistaa kielenkäytön tilanteista vaihtelua
- Ymmärtää kirjoitetun ja puhutun kielen eroja

- Tutustuu monipuolisesti ikäkaudelle sopivaan kirjallisuuteen ja kulttuuriin
- Oppii arvostamaan monikielisyyttä ja kulttuurista monimuotoisuutta
- Eläytyy erilaisten ihmisten elämäntilanteisiin tekstien avulla.

T8 ohjata oppilasta syventämään kielitietoisuuttaan ja kiinnostumaan kielen ilmiöistä, auttaa oppilasta tunnistamaan kielen rakenteita, eri rekistereitä, tyylipiirteitä ja sävyjä ja ymmärtämään kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia

T8 sisältää sisältöalueen S4 ja laaja-alaisen osaamisen alueen L4.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus –oppimäärän päättöarvioinnin kriteerit oppimäärän päättyessä

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas tunnistaa, että kielenkäyttö vaihtelee eri tilanteissa. Oppilas tunnistaa kirjoitetun ja puhutun kielen eroja. Oppilas hahmottaa lauserajat ja tunnistaa verbin lauseen keskuksena.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas pohtii tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä sekä niiden merkityksiä yhdessä muiden kanssa. Oppilas tunnistaa muodollisen ja epämuodollisen kielenkäytön ja eri tyylien välisiä eroja. Oppilas osaa jakaa lauseen rakenneosiinsa.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas havainnoi ja erittelee tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä sekä niiden merkityksiä tarkoituksenmukaisten käsitteiden avulla. Oppilas ymmärtää muodollisen ja epämuodollisen kielenkäytön ja eri tyylien vaikutuksia. Oppilas ymmärtää kielellisten valintojen merkityksiä

Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas tekee päätelmiä tekstien kielellisistä ja tekstuaalisista piirteistä. Oppilas hyödyntää kielenkäytössään muodollista ja epämuodollista kieltä. Oppilas ymmärtää kielellisten valintojen vaikutuksen merkitysten rakentumiseen tekstissä.
--------------------------------	--

T9 innostaa oppilasta tutustumaan kirjallisuuden lajeihin, suomalaiseen kirjallisuuteen, sen historiaan ja yhteyksiin maailmankirjallisuuteen sekä ohjata tunnistamaan tekstin suhteita toisiin teksteihin

T9 sisältää sisältöalueen S4 ja laaja-alaisen osaamisen alueen L2.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän päättöarvioinnin kriteerit oppimäärän päättyessä

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas lukee lyhyitä, helppotajuisia suomenkielisiä kaunokirjallisia tekstejä. Oppilas erottaa fiktiivisen tekstin muista teksteistä. Oppilas hahmottaa, että eri aikoina on kirjoitettu erilaisia tekstejä. Oppilas tunnistaa mallien avulla tekstien välisiä yhteyksiä.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas lukee suomenkielisiä kaunokirjallisia tekstejä ja keskustelelee lukukokemuksestaan muiden kanssa. Oppilas on tutustunut joihinkin suomalaisen kirjallisuuden päävaiheita edustaviin teksteihin. Oppilas tuntee joitakin kirjallisuuden lajeja ja kuvailee vähintään yhtä niistä. Oppilas tunnistaa, mihin lajiin teksti kuuluu.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas lukee suomenkielisiä kirjoja ja erittelee lukukokemustaan. Oppilas osaa nimetä

	suomalaisen kirjallisuuden päävaiheita. Oppilas osaa eritellä kirjallisuuden lajien piirteitä lukemastaan tekstistä.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas lukee monipuolisesti suomenkielistä kirjallisuutta ja analysoi lukemaansa keskustelemalla ja kirjoittamalla. Oppilas tuntee suomalaisen kirjallisuuden päävaiheita ja niiden yhteyden eurooppalaisiin virtauksiin.

T10 auttaa oppilasta avartamaan kulttuurinäkemystään ja erittelemään koulun ja yhteiskunnan monikielisyyttä ja kulttuurista monimuotoisuutta sekä tunnistamaan kulttuurien samanlaisuuksia ja erilaisten ilmiöiden kulttuurisidonnaisuutta

T10 sisältää sisältöalueen S4 sekä laaja-alaisen osaamisen alueen L2.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän päättöarvioinnin kriteerit oppimäärän päättyessä

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas tietää, että jokainen yhteiskunta on monikielinen ja kulttuurisesti monimuotoinen. Oppilas tunnistaa ja osaa kuvata kulttuurisia kytköksiä omassa elämässään.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas tunnistaa yksilön ja lähiympäristön monikielisyyttä ja kulttuurista monimuotoisuutta. Oppilas monipuolistaa kulttuurisia kokemuksiaan ja osaa kertoa niistä.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas erittelee yhteiskunnan monikielisyyttä ja kulttuurista monimuotoisuutta. Oppilas osaa eritellä kulttuurisia kokemuksiaan. Oppilas tekee

	havaintoja siitä, että kulttuuri, yksilöiden toiminta ja erilaisten ryhmien muodostuminen vaikuttavat toisiinsa.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas esittää näkemyksiä kielellisen ja kulttuurisen monimuotoisuuden merkityksestä itselleen ja yhteiskunnalle. Oppilas osallistuu aktiivisesti yhteisten kulttuuristen kokemusten luomiseen.

Tavoitealue: Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

TII ohjata oppilasta vakiinnuttamaan myönteistä käsitystä itsestään viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana, ohjata häntä näkemään ja vertaamaan erilaisia oppimistyyliä ja tapoja sekä oppimaan muilta

TII sisältää sisältöalueen S5 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L2 ja L7.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus –oppimäärän päättöarvioinnin kriteerit oppimäärän päättyessä

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas tekee havaintoja kielenoppimisestaan ja omista oppimisen tavoistaan.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan kielenoppijana ja kielen käyttäjänä sekä asettaa itselleen oppimistavoitteita.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas kehittää kielenoppimistaitojaan ja hyödyntää monipuolisesti ympäristöään kielenoppimisen resurssina.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas asettaa itselleen haasteellisia oppimistavoitteita ja edistää yhteistä oppimista.

T12 ohjata oppilasta havainnoimaan, miten kieltä käytetään eri tiedonaloilla

T12 sisältää sisältöalueen S5 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L4 ja L6.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän päättöarvioinnin kriteerit oppimäärän päättyessä

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas käsittelee eri tiedonalojen aiheita arkikielellä.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas ymmärtää ikätasolleen suunnattua kognitiivisesti melko vaativaa kieltä vahvan kontekstin tuen avulla.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas ymmärtää ikätasolleen suunnattua kognitiivisesti vaativaa kieltä, mutta tarvitsee kontekstin tukea.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas tuntee abstraktin kielen keinoja ja käyttää niitä tekstien tulkinnassa.

T13 kannustaa oppilasta kehittämään tiedonhankintataitoja, oman työskentelyn suunnittelua, jäsentämistä ja arviointia itsenäisesti ja ryhmässä

T13 sisältää sisältöalueen S5 sekä laaja-alaisen osaamisen alueet L1, L5 ja L6.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus –oppimäärän päättöarvioinnin kriteerit oppimäärän päättyessä

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas etsii yksittäisiä tietoja annetuista lähteistä. Oppilas noudattaa tekijänoikeuksia ja tietää, mitä yksityisyyden suojalla tarkoitetaan. Oppilas suunnittelee ja arvioi työskentelyään vain vähän.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas etsii tietoa tutuista tai annetuista lähteistä, mutta käsittelee tietoa toistaen. Oppilas arvioi omaa työskentelyään.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas etsii tietoa eri lähteistä sekä suunnittelee, jäsentää ja arvioi työskentelyään itsenäisesti ja ryhmässä. Oppilas tuo oman panoksensa yhteiseen työskentelyyn.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas etsii ja yhdistelee monipuolisesti eri tietolähteiden tietoa vertaillen ja tiedon luotettavuutta arvioiden. Oppilas edistää tavoitteellisesti yhteistä työskentelyä.